

CHUYỆN CON KIẾN THÍCH ĂN MỠ

Xưa kia ở một bon làng nọ có một chàng trai tên N'Dung, cha mẹ mất sớm, chàng sống một mình trong túp lều nhỏ bằng lá. Hằng ngày, chàng phải vào rừng đi củ mài và bẫy chim thú để kiếm ăn. Một hôm có hai cô tiên hóa thành đôi chim và cố tình sa vào bẫy của chàng đang gài. Khi chàng N'Dung đi thăm rẫy thì đôi chim biến hóa trở lại thành hai cô gái xinh đẹp bị kẹp giữa chiếc bẫy và khẩn cầu chàng trai cứu giúp:

- Chúng em bị sập bẫy sắp chết, xin anh làm ơn mở dây bẫy giúp chúng em!

N'Dung ngạc nhiên, bẫy của mình không dính chim thú mà lại dính hai cô gái xinh đẹp. Chàng liền hỏi:

- Vậy hai cô từ đâu đến đây?

Hai cô gái trả lời:

- Chúng em từ bon xa đến, anh hãy gỡ bẫy cứu chúng em, kéo chúng em sẽ bị chết mất.

N'Dung nói:

- Hai cô mắc bẫy thì nhờ tôi cứu, còn tôi đang nghèo khổ thì ai giúp cho tôi đây!

Hai cô đáp:

- Anh đừng lo, anh gỡ bẫy cứu chúng em, chúng em sẽ có cách giúp được anh.

N'Dung hỏi lại:

- Vậy các em sẽ giúp anh làm gì?

- Các em sẽ giúp anh đào củ mài.

- Không được đâu! Tôi ăn củ mài chán rồi.

- Chúng em sẽ giúp anh bở củi.

- Tôi có củi, có lúa đâu mà làm.

- Vậy chúng em về nhà anh làm rẫy.

N'Dung nghĩ một hồi rồi trả lời:

- Làm rẫy lâu quá, chừng nào có lúa mà ăn!

Hai cô gái năn nỉ tiếp:

- Vậy chúng em về làm vợ anh được không?

Nghe nói về làm vợ, chàng đồng ý. N'Dung liền gỡ bẫy cho hai cô gái. Hai cô giữ lời hứa gái theo chàng về nhà. Hàng ngày các cô đều giúp chàng làm việc nhà việc rẫy. Các cô gái trong làng thấy N'Dung có vợ đẹp và cuộc sống no đủ, hạnh phúc đem lòng ganh ghét. Có một đêm họ mời N'Dung đi uống rượu. Hai cô vợ của N'Dung ham vui cùng đi theo. Đến nơi mọi người vui chơi uống rượu nhưng không thèm mời vợ của N'Dung cùng uống mà lại tỏ lòng ganh ghét. Hai nàng tức giận bay luôn về trời.

N'Dung uống rượu say sưa cả đêm, quên luôn cả vợ, hôm sau mới về tới nhà thì thấy hai cô vợ của mình bỏ đi mất. Chàng nhớ thương vợ vô cùng nhưng không biết tìm đâu. Chàng đang buồn thì thấy con chim én bay qua bay lại trên mái nhà, N'Dung tức giận nguyên rửa chim én. Chim én nói:

- Ở sao anh chửi rửa tôi?
- Ta đang nhớ vợ lắm. Hai người vợ yêu dấu của ta đã biến đi đâu mất rồi.

Chim én lại thưa:

- Vợ của anh đang ở trên trời kia kìa. Tại anh mê rượu nên hai cô giận đấy!

N'Dung bèn nhờ chim én bay lên trời nhắn tin chàng đang tìm vợ. Hai cô tiên biết được tin của chồng đang tìm vợ và rất nhớ thương vợ, hai người vợ nửa giận nửa thương và bảo với chim én rằng:

Chim én hãy mang một gùi hạt mè hạt kê trộn chung này về, khi nào chàng N'Dung nhặt hạt kê hạt mè để riêng ra từng gùi thì ta sẽ xuống cõi trần đón chồng ta về.

Nói xong nàng mang ra một gùi đầy những hạt mè lẫn hạt kê để chim mang về. N'Dung nhận lấy gùi hạt và chịu khó ngồi nhặt cả ngày lẫn đêm vẫn chưa xong. Trong lúc chàng đang cặm cụi nhặt thì gặp đàn kiến lũ lượt kéo qua. N'Dung mừng rỡ nói:

- Ô, các chú kiến chăm chỉ, hãy giúp ta nhặt hạt mè riêng ra khỏi hạt kê được không?
 - Nếu giúp anh thì anh phải trả công cho ta bằng gì chứ? Đàn kiến đòi hỏi.
 - Vậy kiên thích gì? Chàng N'Dung hỏi.
 - Chúng em thích ăn mỡ. Tưởng gì chứ một miếng thịt mỡ thì có gì khó đâu.
- N'Dung trả lời và rất yên tâm.

Kiến chúa, kiến mẹ liền sai đàn con đông đúc chui vào gùi nhặt một lúc là xong đâu vào đấy. Hạt kê để riêng và hạt mè cũng để riêng một gùi khác. Chàng N'Dung giao cho chim én mang về báo cho các nàng tiên. Sau đó các nàng tiên xuống trần rước chàng N'Dung về trời. Chàng đi mà quên trả công lựa hạt cho đàn kiến. Từ đó về sau đàn kiến cứ mãi đi tìm mỡ. Chỗ nào có mỡ là kiến tìm đến ngay.

Người kể: bà Bap Blôch, bon Ya Ri, xã Đăk Mol, huyện Đăk Song